[2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1036

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ

ਬਨਾਮ

ਸੋਹਣ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤੱਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5360)

23 ਜੁਲਾਈ, 2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ
ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963: ਧਾਰਾ 28 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - 2 ਕਰਨਾਲ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ - ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ - ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 1963 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ 28 - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ:

ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ - ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ - ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . 1037

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

1. ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [1047-B]

2.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ 8,35,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2004 ਵਿੱਚ 5,85,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1,15,864/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 1908 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ। [ਪਾਰਸ 7, 8] [1040-F-G; 1041-A-B; 1042-A-C]

XXXXXX

2.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 5,85,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, 19 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21] [1050-D-F]

ਚੰਡੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ **(2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 724: [2004] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 942;** ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੰਗੀਲਾਲ **(1997) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 217: [1997] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 297;** ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ **(2009) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 766;** ਕੁਨਹਯਾਮੇਦ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ **(2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 359: [2000] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 538;** ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਿਮਟਿਡ। **(2019) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 376 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.**

ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਨਾਮ ਟੀ .ਡੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ **ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10442 2011, 2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 2196;** ਐਸ ਪਲਾਨੀਚਾਮੀ ਚੇਟੀਅਰ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਸੀ ਅਲਾਗੱਪਨ **(1999) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 702: [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 349;** ਰਮਨਕੁੱਟੀ ਗੁਪਤਾਨ ਬਨਾਮ ਅਵਰਾ **[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 642: [1994] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 542 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . 1039

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2004] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 942	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[1997] 1 SCR 297	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[2000] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 538	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13
(2019) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 376	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13

(2009) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 766	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 19
[1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5360

2015 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਨੰਬਰ 3372 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.06.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ. ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੋਪਾਲ ਝਾ,।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ।

ਡਾ .ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

2. 2006 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 8 ਦਸੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 9 ਮਰਲੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਖੇਵਤ ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 565/525, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 94/18 (7-8), 19 (8-0), 20/1 (6-3), 21/1 (1-7) ਅਤੇ 94/21/3 (2-0) ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 20 ਮਾਰਚ 2012 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ), ਪੰਚਕੂਲਾ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ 3 ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਫਰਮਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

XXXXXX

"ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਸ ਪੀ 1 ਮਿਤੀ 08.12.2003 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਕਸ ਡੀ 3 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਕਰਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਨੂੰ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

4. 15 ਜੂਨ 2012 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਚਕੂਲਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

5. 19 ਮਈ 2014 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

6. 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

7. 23 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ 1963 2 ਦੀ ਧਾਰਾ 281 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ 8,35,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2004 ਵਿੱਚ 5,85,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1,15,864/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ:

XXXXXX

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1041

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

128. ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ- (1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ

ਉਸ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ- (a) ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ, ਜੇ ਉਸਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ; ਅਤੇ (b) ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੱਕ, ਅਤੇ, ਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੈਂਡੀ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ।

(3) ਜੇ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਖਰੀਦ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਕਰੀ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:- (a) ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ; (b) ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਬਜ਼ਾ।

(4) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਕਰੇਤਾ, ਖਰੀਦਦਾਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

[2] ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 19083 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ

ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਏ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

(i) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 20 ਮਾਰਚ 2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ **(ਚੰਡੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ 5) ਦੁਆਰਾ ਉਲਟ, ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;**

(ii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਮੁੱਢਲੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ (**ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੰਗੀਲਾਲ 6**)। ਕਿਉਂਕਿ 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ;

(iii) ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਰਮਾਨ (**ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ**) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ

ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ;

1CPC

[2]"ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ"

[3] (2004) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 724

[4] (1997) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 217

XXXXXX

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1043

(v) ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਨੇ 2004 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ 5,85,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ 1,15,864/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

10. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਝਾਅ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

(i) ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

(ii) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 2 ਕਨਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੀ। ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ;

(iii) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ;

(v) ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 5 ਅਧੀਨ ਰੋਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ

XXXXXX

(vi) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 148 ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 20 ਮਾਰਚ 2012 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

12. 20 ਮਾਰਚ 2012 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ 2 ਕਨਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 8 ਦਸੰਬਰ 2003 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(i) 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ;

(ii) ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ; ਅਤੇ

(iii) 2 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੋਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

13. ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। **ਕੁਨਹਯਾਮਮੇਦ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ 7 ਕੇਸ ਵਿੱਚ**, ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

---

[7] (2000) 6 ਐਸਸੀਸੀ 359

XXXXXX

"12. ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੀਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਚਾਹੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਮ, ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਥਾਰਟੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜਾਂ ਅਸੀਮਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੋ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

41. ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ

ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟਣ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ..."

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ **ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਦੇਸ਼ਵਰ ਸਹਿਕਾਰਾ ਸਕਕਰੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਿਮਟਿਡ 8 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ** ਹੈ।

14. **ਕੁਨਹਯਾਮਦ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਡੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ **ਆਇਆ**, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"23. ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟਣ, ਸੋਧ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

---

[8] (2019) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 376

XXXXXX

24. ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਲਟ ਕਰਦੀ ਹੈ..."

15. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, **ਚੰਡੀ ਪ੍ਰਸਾਦ** (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਸ਼ਾਂਤੀ** ਬਨਾਮ **ਟੀ.ਡੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ 9 ਕੇਸ** ਵਿੱਚ 24 ਅਕਤੂਬਰ 2018 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

“7. ... ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦਰਜੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟਣ, ਸੋਧ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

16. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਡਿਕਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10442 2011,2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 2196

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1047

17. ਅਸੀਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਾਂ। ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ.

18. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

(1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਸ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

19. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਸਰਦਾਰ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

"4. ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 28 ਖੁਦ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ..."

1048 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ **ਬਨਾਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ 10 ਕੇਸ ਵਿੱਚ**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"21. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 28 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਡਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

22. ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ

ਗੁਆਉਂਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 28 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ / ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (1) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

20. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਵੀ ਐਸ ਪਲਾਨੀਚਾਮੀ ਚੇਟੀਅਰ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਸੀ ਅਲਾਗੱਪਨ 11** ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਰਮਨਕੁੱਟੀ ਗੁਪਤਾਨ ਬਨਾਮ ਅਵਰਾ 12** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“15. ... ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਿਕਰੀ ਡਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 28 (1) ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਸਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਰਥਾਂ

ਦੇ ਅੰਦਰ "ਉਹੀ ਅਦਾਲਤ" ਨਹੀਂ ਹੈ. ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ।

---

[10] (2009) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 766

[11] (1999) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 702

[12] (1994) 2 SCC 642

XXXXXX

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1049

21. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ 19 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 16 ਫਰਵਰੀ 1980 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“17. ... ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੀ ਅਦਾਲਤ, ਬੇਸ਼ਕ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ 3 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮਾਨ-ਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ, ਰਕਮ ਫਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮਾਨ-ਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਿਵਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮਾਨ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 5,85,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 17 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, 19 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਸੋਹਨ ਲਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ . [ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.] 1051

22. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 2015 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਦੇ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 3372 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 1 ਜੂਨ 2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 23 ਫਰਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 2013 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2489 ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi